

Opdrachten bij voorbeeldartikel 4: een kwalitatief onderzoek (specifiek: interview-onderzoek)

Casus chronische aandoening

Lees de casus *Chronische aandoening* in paragraaf 3.6 nog eens door.

Deze casus doet je beseffen dat dieper inzicht in de belevingswereld van patiënten van groot belang kan zijn. Kwalitatief onderzoek geeft dat inzicht in de belevings- en ervaringswereld. Je wilt meer weten over wat mensen met reuma van belang vinden bij het al dan niet afbouwen van medicatie. In de literatuur vind je onderstaand artikel.

Baker, K.F., Isaacs, J.D. & Thompson, B. (2019). "Living a normal life": a qualitative study of patients' views of medication withdrawal in rheumatoid arthritis. *BMC Rheumatology*, 3(2).

Link: <https://bmc-rheumatol.biomedcentral.com/articles/10.1186/s41927-019-0070-y>

Lees het artikel en beoordeel het aan de hand van de vijf beoordelvragen uit hoofdstuk 3.

Validiteit en methodologische kwaliteit

Beoordelvraag 1: Wat is het doel van het onderzoek?

Als het goed is kun je uit de inleiding afleiden wat de doelstelling is (waar willen de onderzoekers met hun onderzoek aan bijdragen?) en wat de specifieke onderzoeksvraag is die in het onderzoek beantwoord gaat worden. Uit de vraagstelling is ook af te leiden of het artikel zal bijdragen aan het antwoord op je eigen praktijkvraag. Een onduidelijk geformuleerde vraagstelling is geen gunstig teken voor de kwaliteit van het onderzoek.

- a Welke vraagstelling wordt in het artikel van Baker et al. gehanteerd?

In de inleiding van het artikel vind je daarnaast de verantwoording van het onderzoek: waarom is het onderzocht? Meestal is het probleem relevant omdat het bijvoorbeeld vaak voorkomt of omdat het veel leed veroorzaakt. De motivatie waarom iets wordt onderzocht, verantwoordt het doel van het onderzoek. Onderzoek (zeker praktijkgericht onderzoek) wordt altijd gedaan omdat het maatschappelijk of klinisch relevant is.

- b Hoe wordt het onderzoek van Baker et al. verantwoord?

Beoordelvingsvraag 2: Hoe is het onderzocht?

In het artikel wordt ook beschreven hoe het onderzoek is uitgevoerd. Het is belangrijk dat uit het artikel duidelijk wordt wat de aanpak is en waarom voor die aanpak gekozen is. Krijg je voldoende inzicht in de uitvoering van het onderzoek om het te kunnen herhalen als je dat zou willen?

- a In hoeverre wordt in het artikel van Baker et al. duidelijk beschreven en gemotiveerd hoe het onderzoek precies is uitgevoerd?

Pas als helder is wat er is gedaan (en waarom) kun je goed beoordelen of je het eens bent met de gekozen aanpak. Door goed te kijken naar de vraagstelling en wat al bekend is uit de literatuur kun je nagaan of de gekozen aanpak een goede is. Kun je met deze aanpak verwachten dat de onderzoeksvraag kan worden beantwoord? Als het gekozen onderzoeksontwerp minder passend is neemt ook de validiteit (geldigheid) van het onderzoek af.

- b Kijkend naar de vraagstelling, vind je het gekozen onderzoeksontwerp geschikt om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden?

Beoordelvingsvraag 3: Wat zijn sterke en zwakke punten?

Uitgaande van het gekozen onderzoeksontwerp is het belangrijk te beoordelen wat specifiek de sterke en zwakke punten van het onderzoek zijn. Deze beoordeling is nodig om te bepalen of de conclusies die binnen het onderzoek worden getrokken geldig zijn (of de interne validiteit voldoende is).

Baker et al. hebben een kwalitatief onderzoek uitgevoerd. Om iets over de kwaliteit te kunnen zeggen, is het van belang te kijken naar hoe dit onderzoek daadwerkelijk is uitgevoerd. Elk type onderzoeksontwerp heeft zijn eigen kwaliteitscriteria. Ook kwalitatief onderzoek heeft specifieke kwaliteitscriteria. In paragraaf 3.6 worden de criteria voor de kwaliteit van een kwalitatief onderzoek besproken.

- a Ga in het artikel van Baker et al. na in hoeverre het antwoord op onderstaande vragen in het artikel is zijn beschreven en gemotiveerd. In hoeverre wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria voor een kwalitatief onderzoek?

1 *Samenstelling van de onderzoeksgroep (de steekproef)*

Binnen welke context is de onderzoeksgroep samengesteld (*purposive sampling*)? En waarom hebben de onderzoekers hiervoor gekozen?

2 *De waarnemingsmethode*

Is de waarnemingsmethode passend bij het doel van het onderzoek?

3 *Adequate dataverzameling en controleerbaarheid*

Wie waren de onderzoekers en hoe gingen ze te werk? Specifieker:

- Door wie werden de interviews afgenomen? Wordt er iets gezegd over hun ervaring (bijvoorbeeld met betrekking tot interviewvaardigheden)? Was er een observator?
- Werd er een topiclijst of interviewhandleiding gebruikt?
- Werden er memo's gemaakt?
- Wat werd er gedaan om het interview zo open mogelijk (of 'waarderingvrij') te voeren?
- Werd er gebruikgemaakt van een voicerecorder?
- Werden de interviews verbatim uitgewerkt?
- Was er sprake van membercheck?
- Hoeveel interviews werden afgenomen en was er sprake van verzadiging?

4 *Verantwoording van de data-analyse*

- Hoe werd data-analyse uitgevoerd? Welke stappen zijn er genomen?
- Werd bij de data-analyse gebruikgemaakt van ondersteunende software?
- Was er sprake van peerreview en hoe wordt die beschreven?
- Worden data-analyse en interviews afgewisseld?

Belang en relevantie van de bevindingen

Beoordelvingsvraag 4: Wat werd er gevonden?

Bij het beoordelen van het belang en de relevantie van de bevindingen bekijk je zorgvuldig wat er is gevonden in het onderzoek. Welke resultaten zijn er gevonden? Hoe wordt de onderzoeksgroep beschreven? Worden er duidelijke thema's beschreven, onderbouwd met relevante citaten? Om dit te kunnen beoordelen is het allereerst van belang te kijken of de resultaten helder zijn weergegeven.

- a** Bestudeer de resultaten uit het artikel van Baker et al. Wat vind je van hoe de resultaten van dit onderzoek zijn gepresenteerd?

Naast een heldere en juiste weergave van de resultaten is het essentieel de resultaten op waarde te schatten.

- b** Hoe interpreteer je deze resultaten zelf in het licht van de vraagstelling? En wat vind je van de klinische relevantie van de resultaten uit het onderzoek van Baker et al.?

Toepasbaarheid voor de eigen context

Beoordelvingsvraag 5: Wat heb ik eraan in de praktijk?

De laatste beoordelvingsvraag betreft de toepasbaarheid van het onderzoek voor de eigen context. Dit antwoord vind je lang niet altijd in het artikel zelf. Het antwoord verschilt afhankelijk van de context of casus waar je iets over wilt zeggen. Ook zonder specifieke context kun je al nadenken over de mate waarin de resultaten toepasbaar zijn bij (andere) patiënten of in andere omstandigheden.

- a** In hoeverre zijn de resultaten generaliseerbaar ten behoeve van een andere populatie, interventie of praktijksituatie?
- b** Kijk nog eens naar de casus hierboven. In hoeverre zijn de bevindingen van dit artikel toepasbaar voor mensen met reuma zoals in de casus?

Alternatief artikel

Je kunt ook een alternatief artikel beoordelen aan de hand van de vragen.

Prothero, L, Sturt, J., Souza, S. de & Lempp, H. (2019). Intensive management for moderate rheumatoid arthritis: a qualitative study of patients' and practitioners' views. *BMC rheumatology*, 3, 12.

Link: <https://bmcrheumatol.biomedcentral.com/articles/10.1186/s41927-019-0057-8>